

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/190314,Obchody-84-rocznicy-wybuchu-II-wojny-swiato wej-Stargard-Szczecin-Choszczno-Wierz.html>
01.05.2024, 01:07

01.09.2023

**Obchody 84. rocznicy wybuchu II wojny światowej -
Stargard, Szczecin, Choszczno, Wierzchowo, Łobez,
Staniewice, Kołczewo, Rzepin, 1 września 2023**

1 września 2023 r. o godz. 4:45 na Międzynarodowym Cmentarzu Wojennym w Stargardzie (ul. Reymonta 26) rozpoczęły się wojewódzkie obchody 84. rocznicy wybuchu II Wojny Światowej, współorganizowane przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie.

Na Międzynarodowym Cmentarzu Wojennym pochowanych jest łącznie 61 polskich żołnierzy, którzy we wrześniu 1939 r. stanęli do walki przeciw siłom niemieckim, a następnie trafiając do niewoli, zostali osadzeni w obozach Dulag L i Stalag II D Stargard

Oflag II C Woldenberg. W 84. rocznicę wybuchu II wojny światowej na Międzynarodowym Cmentarzu Wojennym w Stargardzie, oddaliśmy hołd wszystkim bohaterskim obrońcom naszej Ojczyzny.

Uroczystości rozpoczęły się dźwiękiem syren przeciwlotniczych nawiązujących do serii ataków lotnictwa niemieckiego na miasto Wieluń, będącego jednym z pierwszych punktów starć z najeżdżcą. Po podniesieniu flagi państwowej oraz odśpiewaniu hymnu państwowego głos zabrali Wojewoda Zachodniopomorski, Zbigniew Bogucki, Prezydent Miasta Stargard, Rafał Zająć, Dyrektor Oddziału IPN w Szczecinie, Krzysztof Męciński.

Po modlitwie ekumenicznej w intencji poległych i pomordowanych bohaterów września 1939 r., odczytany został Apel Pamięci oraz oddana salwa honorowa. Kolejno delegacje złożyły wieńce i zapaliły znicze na grobach weteranów, zaczynając symbolicznie od mogiły płk. Ignacego Misiąga, żołnierza obu wojen światowych i wojny polsko-bolszewickiej, szefa Biura Personalnego Ministerstwa Spraw Wojskowych, odznaczonego Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari.

Wśród pochowanych bohaterów znajduje się również wyjątkowy żołnierz i patriota - Bogusław Łubieński - powstaniec wielkopolski, uczestnik wojny polsko-bolewickiej, ziemianin z Wielkopolski, działacz samorządowy, entuzjasta rozwoju polskiego rolnictwa, i poseł IV kadencji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, uczestnik walk z 1939 r. z Niemcami, żołnierz Grupy Operacyjnej „Polesie” pod dowództwem gen. Franciszka Kleberga. Wieniec na jego grobie złożyła delegacja w składzie: Wojewoda Zachodniopomorski Zbigniew Bogucki, Poseł na Sejm Michał Jach, Dyrektor IPN O. w Szczecinie Krzysztof Męciński oraz dowódca Garnizonu Stargard płk. Mirosław Postołowicz.

W uroczystościach wzięli udział, parlamentarzyści, przedstawiciele władz samorządowych, służb mundurowych, instytucji państwowych, harcerze i mieszkańcy Stargardu.

W Stargardzie oddany został hołd Janowi Wójtowiczowi, legioniście 4. Pułku Piechoty w Kielcach, Westerplaczykowi, Kawalerowi Krzyża Srebrnego Orderu Virtuti Militari, składając kwiaty i zapalając znicze pod przygotowaną w 2021 r. przez Oddział IPN w Szczecini tablicy pamiątkowej. Znicze zapłonęły także na grobie Wójtowicza, który został pochowany Cmentarzu Komunalnym w Stargardzie. Oddział Instytut Pamięci Narodowej w Szczecinie reprezentowany był w uroczystościach przez Dyrektora IPN O. w Szczecinie, Krzysztofa

Męcińskiego oraz Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa, Marzena Szulc. O asystę wojskową zadbali żołnierze z Brygady Wsparcia Wielonarodowego Korpusu Północ-Wschód, na czele z pułkownikiem Mirosławem Postołowiczem, dowódcą garnizonu w Stargardzie.

Reprezentanci Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie oddali tego dnia hołd 11 Westerplaczykom pochowanym łącznie w 8 miejscowościach na terenie naszego województwa.

Szczecin. Uroczystości w Szczecinie rozpoczęły się o godz. 12:00 na Cmentarzu Centralnym przy obelisku „Bohaterom Września 1939”, który w 2019 r. staraniami szczecińskiego Oddziału IPN został poddany renowacji. Dyrektor IPN O. w Szczecinie, Krzysztof Męciński oraz Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa, Marzena Szulc, złożyli kwiaty i zapalili znicze na grobach Stefana Nercia (Cmentarz Komunalny w Dąbiu), Jana Zielińskiego (Cmentarz Gołęciński), Zygmunta Dopierały i Bronisława Żuka (Cmentarz Centralny w Szczecinie).

W uroczystościach brali udział przedstawiciele Wojska Polskiego na czele z generałem dywizji Szymonem Koziatkiem. O asystę wojskową zadbali żołnierze z 12. Batalionu Dowodzenia Ułanów Podolskich (Cmentarz Gołęciński), 12 Dywizji Zmechanizowanej (Cmentarz Centralny) i z 5. Pułku Saperów (Cmentarz Komunalny w Dąbiu).

Choszczno. Hołd Władysławowi Chrzanowi w imieniu Oddziału IPN w Szczecinie oddał Naczelnik Oddziałowego Biura Lustracyjnego, Szymon Nowacki. Posterunek honorowy wystawił Garnizon Choszczno

Wierzchowo. W uroczystościach przy grobie Michała Pryczka brał udział Naczelnik Oddziałowego Biura Ochrony, Adam Twardowski. O asystę wojskową zadbali żołnierze z Garnizonu Czarne.

Łobez. Na uroczystościach w Łobzie Oddział IPN w Szczecinie reprezentował Naczelnik Oddziałowego Biura Lustracyjnego, Szymon Nowacki. Oddał hołd Bronisławowi Stecewiczowi, pochowanemu na tamtejszym Cmentarzu Komunalnym. O asystę wojskową zadbali żołnierze z Garnizonu Świdwin na czele z pułkownikiem Romanem Stefaniakiem, dowódcą garnizonu w Świdwinie.

Staniewice. Hołd Janowi Kurczykowi oddał Naczelnik Oddziałowego Biura Ochrony, Adam Twardowski. O asystę wojskową zadbali żołnierze z garnizonu w Ustce pod dowództwem komandora Grzegorza Okuljara.

Kołczewo. W Kołczewie na grobie Konstantego Żurawskiego kwiaty złożyli i znicze zapaliła p.o. Zastępcy Dyrektora IPN O. w Szczecinie, Kinga Macierzyńska. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz samorządowych Wolina. Posterunek honorowy wystawił Garnizon Świnoujście z dowódcą, kontradmirałem Piotrem Sikorą, dowódcą garnizonu w Świnoujściu.

Rzepin. Na grobie Henryka Chrula złożyli kwiaty i zapalili znicze Dyrektor IPN O. w Szczecinie, Krzysztof Męciński oraz Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa, Marzena Szulc. W uroczystościach brali udział przedstawiciele Wojska Polskiego, w tym pułkownik Sławomir Kocanowski, dowódca garnizonu w Wędrzynie.

Równo 84 lata temu - 1 września 1939 r. - bez wypowiedzenia wojny, III Rzesza Niemiecka zaatakowała Rzeczpospolitą na całej długości granicy między obydwojma państwami w ramach operacji „Fall-Weiss”. Od południa zaatakowała także armia słowacka, sprzymierzona z Niemcami, licząca na zagarnięcie z polskich rąk Spiszu i Orawy. Wojsko Polskie, pomimo ogromnej dysproporcji sił, od początku stawiało bohaterski opór, licząc na rychłą pomoc zbrojną aliantów zachodnich.

Symbolicznym początkiem II wojny światowej stał się ostrzał polskiej składnicy tranzytowej Westerplatte w Gdańsku przez niemiecki pancernik „Schleswig-Holstein”. Żołnierze polscy w heroicznym oporze wytrwali na Westerplatte do 7 września - atakowani z lądu, ostrzeliwani z morza i bombardowani przez lotnictwo. Zgodnie z rozkazem Adolfa Hitlera wojska niemieckie prowadziły wojnę bezwzględną, totalną, skierowaną również przeciw ludności cywilnej. Lotnictwo niemieckie bombardowało nie tylko cele wojskowe i szlaki komunikacyjne, ale dokonywało terrorystycznych ataków na miasta, w których nie było obiektów militarnych czy przemysłowych, np. pierwszego dnia wojny zbombardowano Wieluń. Ofiarami niemieckich lotników padali uchodźcy z terenów objętych działaniami wojennymi.

W czasie gdy Wojsko Polskie prowadziło nierówną walkę z niemieckim Wehrmachtem, 17 września 1939 r. wschodnią granicę Rzeczypospolitej na całej długości przekroczyła Armia Czerwona. Walkę z Armią Czerwoną podjęły oddziały Korpusu Ochrony Pogranicza (KOP), staczając m.in. zwycięski bój pod Szackiem. Przez trzy dni bohatersko broniło się Grodno, gdzie żołnierzy wspierała polska młodzież. Do końca września Sowieci zajęli wschodnie województwa Rzeczypospolitej, dopuszczając się przy tym wielu zbrodni. W Grodnie czerwonoarmiści rozstrzelali grupę wziętych do niewoli obrońców miasta, a w szpitalu w Mielnikach wymordowali żołnierzy i oficerów KOP rannych pod Szackiem.

Agresja sowiecka przesądziła o tragicznym losie Polski. Pomimo tego, w wielu miejscach ogarniętego wojną kraju, trwał bohaterski opór jego obrońców. 27 września z powodu dramatycznego położenia ludności cywilnej, pozbawionej żywności, prądu i bieżącej wody, zdecydowano o przerwaniu obrony Warszawy. Dwa dni później poddała się twierdza Modlin, a 2 października skapitulował Hel. Ostatnie strzały kampanii padły na Lubelszczyźnie, dokąd dotarły w końcu września oddziały Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie” gen. Franciszka Kleeberga, maszerujące na pomoc Warszawie. 6 października 1939 r. po zaciętej bitwie z Niemcami pod Kockiem, z powodu wyczerpania amunicji, żołnierze gen. Kleeberga złożyli broń.